МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ АГРАРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ЕКОЛОГІЇ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету
_____ Руслан КІРЧУК
«31» жовтня 2026 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор
_____ Надія КОВАЛЬЧУК
«29» серпня 2026 р.

СИЛАБУС

з освітнього компонента «Екологічне інспектування»
ступінь вищої освіти – бакалавр
галузь знань – 10 Природничі науки
спеціальність – 101 Екологія
освітня програма – Екологія

Кафедра екології

Силабус склав(ла) доцент кафедри екології, к.с.-г.н., доцент Сергій БОНДАРЧУК

Силабус затверджений на засіданні кафедри екології, протокол № 1 від «28» серпня 2026 р.

Завідувач кафедри к.і.н., доцент Василь ІВАНЦІВ

Розглянуто та схвалено групою забезпечення освітньої програми «Екологія», протокол № 1 від «26» серпня 2026 р.

Гарант ОП «Екологія» к. геогр. н., доцент Віталіна ФЕДОНЮК

Схвалено науково-методичною радою університету, протокол № 1/а від «29» серпня 2026 р.

Затверджений силабус онлайн:
https://e.lntu.edu.ua/syllabus/1851

Луцьк – 2026

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА «Екологічне інспектування»

Освітня програма	Екологія
Галузь знань / Спеціальність	10 Природничі науки / 101 Екологія
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Статус дисципліни	нормативна
Мова викладання	українська
Обсяг	5 кредитів ECTS / 150 годин, семестр 7
Форма контролю	екзамен
Викладач(і)	к.с.-г.н., доцент Сергій БОНДАРЧУК електронна пошта: s.bondarchuk@lntu.edu.ua

1. Мета і завдання дисципліни

Мета: Мета дисципліни – ознайомитись із загальними відомостями про збір, узагальнення й передачу компетентним органам нагляду відповідної інформації для прийняття заходів, що забезпечують роботу всього механізму охорони навколишнього середовища за рахунок екологічного інспектування.

Завдання: Завдання вивчення дисципліни - засвоєння сукупності державних і громадських заходів по спостереженню за станом довкілля та перевірці виконання природоохоронних вимог підприємствами, установами, організаціями та громадянами.

Пререквізити: Виробнича практика, Заповідна справа

2. Компетентності

ІК — інтегральна компетентність: Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми у сфері екології, охорони довкілля і збалансованого природокористування, або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій та методів наук про довкілля та характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК06 — Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань / видів економічної діяльності).

ЗК07 — Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК09 — Здатність працювати в команді.

ЗК10 — Навички міжособистісної взаємодії.

СК04 — Знання сучасних досягнень національного та міжнародного екологічного законодавства.

СК05 — Здатність до оцінки впливу процесів техногенезу на стан навколишнього середовища та виявлення екологічних ризиків, пов’язаних з виробничою діяльністю.

СК07 — Здатність проводити екологічний моніторинг та оцінювати поточний стан навколишнього середовища.

СК11 — Здатність інформувати громадськість про екологічний стан екологічної безпеки та збалансованого природокористування.

3. Структура дисципліни, розподіл годин, зв'язок тем з компетентностями

№	Назва теми	Лекції денна/ заочна	Практ./ Семін./ лаб денна/ заочна	Самост. робота денна/ заочна	Разом	Методи навчання	Методи оцінювання	ЗК та СК
Змістовий модуль 1. Основи екологічного інспектування.								

№	Назва теми	**Лекції** денна/ заочна	**Практ./ Семін./ лаб** денна/ заочна	**Самост. робота** денна/ заочна	**Разом**	**Методи навчання**	**Методи оцінювання**	**ЗК та СК**
1	Тема 1. Державна екологічна інспекція України.	5/1	5/1	15/23	25/25	МН1, МН2, МН3, МН4	МО1, МО2, МО4	ЗК06, ЗК07, ЗК10, СК04, СК05, СК07, СК11
2	Тема 2. Порядок проведення інспекторських перевірок по дотриманню природокористувачами вимог законодавства по охороні навколишнього природного середовища.	5/2	5/1	15/22	25/25	МН1, МН2, МН3, МН4	МО1, МО2, МО4	ЗК06, ЗК07, ЗК09, ЗК10, СК04, СК05, СК07, СК11
3	Тема 3. Порядок здійснення контролю за охороною, захистом, використанням, відтворенням лісів та інших рослинних ресурсів.	5/1	5/1	15/23	25/25	МН1, МН2, МН3, МН4	МО1, МО2, МО4, МО5, МО7	ЗК06, ЗК07, ЗК09, ЗК10, СК04, СК05, СК07, СК11
Змістовий модуль 2. Проведення екологічного інспектування.								
4	Тема 4. Порядок виявлення порушень та застосування заходів впливу до порушників природоохоронного законодавства.	5/2	5/1	15/22	25/25	МН1, МН2, МН3, МН4	МО1, МО2, МО4	ЗК06, ЗК07, ЗК09, ЗК10, СК04, СК05, СК07, СК11
5	Тема 5. Контроль за дотриманням повітре- та водоохоронного законодавства.	5/1	5/1	15/23	25/25	МН1, МН2, МН3, МН4	МО1, МО2, МО4	ЗК06, ЗК07, ЗК09, ЗК10, СК04, СК05, СК07, СК11
6	Тема 6. Проведення державного контролю за охороною навколишнього природного середовища в автотранспортних підприємствах.	5/1	5/1	15/23	25/25	МН1, МН2, МН3, МН4	МО1, МО2, МО4	ЗК06, ЗК07, ЗК09, ЗК10, СК04, СК05, СК07, СК11
	Разом	**30/8**	**30/6**	**90/136**	**150/150**			

Легенда: ЗК — загальна компетентність (номер за п. 2); СК — спеціальна (фахова) компетентність (номер за п. 2). Повне формулювання кожного коду наводиться в ОП / стандарті спеціальності.

Методи навчання: МН1 — словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо); МН2 — практичний метод (лабораторні та практичні заняття); МН3 — наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій); МН4 — робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату).

Методи оцінювання: МО1 — екзамен; МО2 — усне або письмове опитування; МО4 — тестування; МО5 — командні проєкти; МО7 — презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

4. Результати навчання

ПРН01. Демонструвати розуміння основних принципів управління природоохоронними діями та/або екологічними проектами.

ПРН09. Демонструвати навички оцінювання непередбачуваних екологічних проблем і обдуманого вибору шляхів їх вирішення.

ПРН13. Уміти формувати ефективні комунікаційні стратегії з метою донесення ідей, проблем, рішень та власного досвіду в сфері екології.

ПРН17. Усвідомлювати відповідальність за ефективність та наслідки реалізації комплексних природоохоронних заходів.

ПРН18. Поєднувати навички самостійної та командної роботи задля отримання результату з акцентом на професійну сумлінність та відповідальність за прийняття рішень.

ПРН20. Уміти формувати запити та визначати дії, що забезпечують виконання норм і вимог екологічного законодавства.

ПРН28. Розробляти та використовувати технічну документацію звітного, оціночного, експертного і прогнозного типу у галузі професійної діяльності, зокрема з використанням сучасних інформаційних технологій.

5. Неформальна освіта

Рекомендовані курси, тренінги, стажування та інші: результати навчання, здобуті у формальній, неформальній чи інформальній освіті, можуть бути визнані відповідно до процедур ЛНТУ. Підтвердженнями можуть бути сертифікати тематичних тренінгів, вебінарів чи онлайн-курсів разом з описом досягнутих результатів навчання та, за потреби, коротке верифікаційне завдання або портфоліо.

6. Критерії та форми контролю

Оцінювання — за 100-бальною шкалою (національна шкала / ЄКТС). Підсумковий бал = поточний контроль (30 %) + модульний контроль (30 %) + екзамен (40 %).

Академічна доброчесність: самостійне виконання завдань; коректне посилання на джерела; позначення частин тексту, згенерованих засобами ШІ. Порушення академічної доброчесності не толеруються.

7. Зміст тем

Тема 1. Державна екологічна інспекція України.

Визначення Державної екологічної інспекції. Склад Державної екологічної інспекції. Права Державної екологічної інспекції. Державна інспекція охорони Чорного моря. Права та обов'язки Головного державного Фінансування та оплата праці працівників Державної екологічної інспекції.

Тема 2. Порядок проведення інспекторських перевірок по дотриманню природокористувачами вимог законодавства по охороні навколишнього природного середовища.

Головна мета інспекторських перевірок. Особисті документи інспектора. Зобов'язання адміністрації об'єкту перед інспектором. Принципи складання планів інспекторських перевірок. Визначення переліку об'єктів-забруднювачів довкілля.

Тема 3. Порядок здійснення контролю за охороною, захистом, використанням, відтворенням лісів та інших рослинних ресурсів.

Періодичність інспекторських перевірок. Види інспекторських перевірок. Повні інспекторські перевірки.
Цільові інспекторські перевірки. Оперативні (спеціальні) інспекторські перевірки. Комплексні інспекторські перевірки. Матеріали попереднього знайомства інспектора з об'єктом перевірки. Документи інспектора, що потребують завчасного оформлення. Обов'язки інспектора при першій появі на об'єкті перевірки. Перелік документів і матеріалів, наявність яких на об'єкті повинен перевірити інспектор.

Тема 4. Порядок виявлення порушень та застосування заходів впливу до порушників природоохоронного законодавства.

Види притягнення до відповідальності осіб, винних у порушенні законодавства. Відновлюючі норми природоохоронного законодавства. Каральні норми природоохоронного законодавства. Заохочувальні норми природоохоронного законодавства. Державний контроль за неухильним виконанням законів та його органи. Відомчий контроль в області захисту довкілля. Адміністративна відповідальність. Дисциплінарна відповідальність. Матеріальна відповідальність. Кримінальна відповідальність.

Тема 5. Контроль за дотриманням повітре- та водоохоронного законодавства.

Перевірка повітроохоронної діяльності підприємства. Висновки інспектора після попереднього вивчення документів і матеріалів. Порядок огляду інспектором підприємства. Аналіз виробництва інспектором та його висновки. Інспекторська перевірка водоохоронної діяльності. Перелік документації та об'єктів водоспоживання. Об'єкти водоспоживання, що перевіряються інспектором у натурному вигляді. Висновки інспектора відносно водоспоживання. Перевірка документації на водовідведення. Перевірка водовідведення в натурі. Перевірка відомчого лабораторного контролю водоохоронної діяльності. Порядок перевірки зливової каналізації об'єкту. Висновки перевірки водовідведення. Перевірка потенційних джерел забруднення поверхневих і підземних вод.

Тема 6. Проведення державного контролю за охороною навколишнього природного середовища в автотранспортних підприємствах.

Перевірка повітроохоронної діяльності підприємства. Висновки інспектора після попереднього вивчення документів і матеріалів. Порядок огляду інспектором підприємства. Аналіз виробництва інспектором та його висновки. Інспекторська перевірка водоохоронної діяльності. Перелік документації та об'єктів водоспоживання. Об'єкти водоспоживання, що перевіряються інспектором у натурному вигляді. Висновки інспектора відносно водоспоживання. Перевірка документації на водовідведення. Перевірка водовідведення в натурі. Перевірка відомчого лабораторного контролю водоохоронної діяльності. Порядок перевірки зливової каналізації об'єкту. Висновки перевірки водовідведення. Перевірка потенційних джерел забруднення поверхневих і підземних вод.

8. Опис ІЗ/КПІЗ

Не передбачено навчальним планом.

9. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин,	
		денна форма	заочна форма
	Змістовний модуль 1	**45**	**68**
1	Тема 1. Державна екологічна інспекція України.	15	23
2	Тема 2. Порядок проведення інспекторських перевірок по дотриманню природокористувачами вимог законодавства по охороні навколишнього природного середовища.	15	22

4	Тема 3. Порядок здійснення контролю за охороною, захистом, використанням, відтворенням лісів та інших рослинних ресурсів.	15	23
	Змістовний модуль 2	**45**	**68**
5	Тема 4 Порядок виявлення порушень та застосування заходів впливу до порушників природоохоронного законодавства. Повноваження державної екологічної інспекції по застосуванню заходів впливу.	15	22
6	Тема 5. Контроль за дотриманням повітре- та водоохоронного законодавства.	15	23
9	Тема 6. Проведення державного контролю за охороною навколишнього природного середовища в автотранспортних підприємствах.	15	23
	Усього годин	**90**	**136**

10. Загальні вимоги

Освітній процес регулюється академічними правилами ЛНТУ. Здобувачі освіти зобов’язані ознайомитися з вимогами, визначеними Кодексом академічної доброчесності ЛНТУ та Політикою етичного використання штучного інтелекту в ЛНТУ, і дотримуватися принципів академічної доброчесності та етичного використання штучного інтелекту в освітній діяльності.

Академічна доброчесність. Учасники освітнього процесу зобов’язані дотримуватися Закону України «Про академічну доброчесність» від 18.12.2025 № 4742-IX та внутрішніх нормативних документів ЛНТУ. Не допускаються академічний плагіат, фабрикація, фальсифікація, привласнення авторства, несамостійне виконання завдань, а також недоброчесне використання результатів, згенерованих штучним інтелектом.

Використання штучного інтелекту. Інструменти штучного інтелекту можуть використовуватися для пошуку ідей, пояснення методів, попереднього структурування, мовного редагування та допоміжного аналізу неконфіденційних даних, якщо конкретне завдання не передбачає повністю самостійного виконання. Здобувач освіти має зазначати використаний інструмент, мету та етап його застосування, перевіряти факти й розрахунки та самостійно обґрунтовувати висновки.

11. Література

І. Навчально-методичні матеріали та розробки

Праці автора силабуса:

1. Екологічне інспектування : метод. вказівки до виконання практичних робіт для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньої програми «Екологія» спец. Е2 Екологія галузі знань Е Природничі науки, математика та статистика денної та заоч. форм навч. / уклад. С. П. Бондарчук. Луцьк : ЛНТУ. 2026. 84 с. URL: https://repository.lntu.edu.ua/handle/123456789/2617

2. Екологічне інспектування : метод. вказівки до виконання самостійної роботи для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньої програми «Екологія» спец. Е2 Екологія галузі знань Е Природничі науки, математика та статистика денної та заоч. форм навч. / уклад. С. П. Бондарчук. Луцьк : ЛНТУ. 2026. 18 с. URL: https://repository.lntu.edu.ua/handle/123456789/2618

ІІ. Наукові праці

Праці автора силабуса:

3. Павловська Т. С., Стельмах В. Ю., Бондарчук С. П. Морозні погодні умови на метеостанції Луцьк у першій чверті XXI сторіччя. Acta Academiae Beregsasiensis: geographica et Recreatio. 2026. № 1. С. 52−60. URL: https://repository.lntu.edu.ua/handle/123456789/3613

4. Павловська Т. С., Стельмах В. Ю., Бондарчук С. П., Климюк В. І. Вітровий режим на метеостанції Луцьк у 2001−2024 рр. Український журнал природничих наук. 2026. No 16. С. 129–141. URL: https://repository.lntu.edu.ua/handle/123456789/4530

5. Багорка М. О., Пронько Л. М., Бондарчук Л. Ф., Бондарчук С. П. Управлінські інновації та підприємницькі бізнес-моделі сталого розвитку аграрних підприємств в контексті підвищення якості органічної продукції. Актуальні проблеми сталого розвитку. 2025. Т. 2. Вип.291. С. 6-19. URL: https://repository.lntu.edu.ua/handle/123456789/4531

6. Мерленко І. М., Бондарчук С. П., Зінчук М. І., Шворак А. М., Мерленко Н. О., Ковальчук Н. С. Вплив вирощування монокультури кукурудзи на агрохімічні показники ясносірого опідзоленого ґрунту. Вісник НУВГП. 2025. Вип. 1(109). С.141-153. URL: https://repository.lntu.edu.ua/handle/123456789/4408

7. Павловська Т. С.,Стельмах В. Ю.,Жданюк Б. С., Бондарчук С. П., Ковальчук М. Р. Внутрішньорічний водний режим річки Луга (басейн Західного Бугу, Волинська область, Україна) і тенденції його змін упродовж 2001−2020 рр. Ekonomický Institut Moderní aspekty vědy: LVIII. Díl mezinárodní kolektivní monografie. 2025. P. 262-306. URL: https://repository.lntu.edu.ua/handle/123456789/4410

8. Бондарчук С. П., Бондарчук Л. Ф., Федонюк М.А., Мерленко І. М., Ковальчук Н. С. Шляхи зменшення забруднення поверхневих водойм через удосконалення способу скиду стічних вод на прикладі очисних споруд м. Луцька. Вісник НУВГП. 2025. Вип. 1 (109). С. 15-27. URL: https://repository.lntu.edu.ua/handle/123456789/4403

9. Бондарчук С. П., Бондарчук Л. Ф., Федонюк М.А., Мерленко І. М., Ковальчук Н. С. Особливості забруднення поверхневих водойм Волинської області сполуками азоту та шляхи покращення ситуації. Вісник НУВГП. 2022. Вип. 4 (100). С. 38-48. URL: https://repository.lntu.edu.ua/handle/123456789/4533

10. Федонюк В. В., Мерленко І. М., Федонюк М. А., Бондарчук С.П., Ковальчук Н. С., Вознюк С. Т. Оцінка потенційного впливу рільництва у Рівненській області на екологічний стан атмосферного повітря. Вісник НУВГП. 2021. Вип. 4 (96). С. 128 - 144. URL: https://repository.lntu.edu.ua/handle/123456789/4407

11. Зінчук М. І, Бондарчук С. П., Бондарчук Л. Ф., Мерленко І. М., Ковальчук Н. С. Динаміка гумусу та основних елементів живлення у ґрунтах Волинської області. Вісник НУВГП. 2021. Вип. 1 (93). С.90-100. URL: https://repository.lntu.edu.ua/handle/123456789/4401

12. Бондарчук Л. Ф., Бондарчук С. П., Білик О. С. Особливості організації сталого розвитку підприємств в умовах налагодження соціального діалогу та моніторингу безпеки. Формування ринкових відносин в Україні. 2022. № 5 (252). С. 92-100. URL: https://repository.lntu.edu.ua/handle/123456789/4532

13. Fedoniuk V., Luhinina Yu., Fedoniuk M., Ivantsiv V., Bondarchuk S. Temperature regime and ice cover dynamics in the coastal regions of the Antarctic Peninsula. International Conference of Young Professionals «GeoTerrace-2022». European Association of Geoscientists Engineers. (Lviv, 3-5 Oct .2022). Lviv. Vol. 2022. P. 1–5. URL: https://repository.lntu.edu.ua/handle/123456789/4529

14. Бондарчук С. П., Мерленко І. М., Ковальчук Н. С. Панькевич С.Г, Аналіз динаміки чисельності поголів’я тварин та птиці: тенденції та наслідки. Вісник НУВГП. Серія: Сільськогосподарські науки.Рівне : НУВГП, 2021. Вип. 1 (93). С. 78-89. URL: https://repository.lntu.edu.ua/handle/123456789/4346

15. Fedoniuk M., Kovalchuk I., Fesyuk V., Kirchuk R., Merlenko I., Bondarchuk S. Differences in the assessment of vegetation indexes in the EO-Browser and EOS landviewer services (on the example of Lutsk district lands). European Association of Geoscientists Engineers. Conference Proceedings, Geoinformatics. 2021. Vol. P. 1–6. URL: https://repository.lntu.edu.ua/handle/123456789/4525

16. Fedoniuk V., Khrystetska M., Fedoniuk M., Merlenko I., Bondarchuk S. Shallowing of the Svityaz Lake in the context of regional climate change. Вісник Дніпровського університету. 2020. № 4 (29). С. 673-683. URL: https://repository.lntu.edu.ua/handle/123456789/5211

Праці інших авторів:

17. Інтегроване управління водними ресурсами [Текст] : навч. посіб. / О. Л. Пінчук, Є. Г. Герасімов, С. О. Куницький ; Нац. ун-т вод. госп-ва та природокористування. - Рівне : НУВГП, 2023. - 99 с.

18. Клименко М.О., Прищепа А.М., Стецюк Л.М., Брежицька О.А. Екологічне інспектування. Навчальний посібник (стереотипне видання). Практикум. Херсон: Олді Плюс, 2024. 228 с.

III. Інформаційні ресурси

19. Державна екологічна інспекція України [електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.dei.gov.ua/

20. ЕкоСистема [електронний ресурс]. – Режим доступу: https://eco.gov.ua/.

21. Єдиний реєстр з оцінки впливу на довкілля [електронний ресурс]. – Режим доступу: https://eia.menr.gov.ua/.

22. Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України [електронний ресурс]. – Режим доступу: https://mepr.gov.ua/.

23. Реєстри ЕкоСистеми [електронний ресурс]. – Режим доступу: https://eco.gov.ua/registers